
ΜΗΧΑΝΗ ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ

Εκπαιδευτική δράση για τον διάλογο σχολείου – μουσείου

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

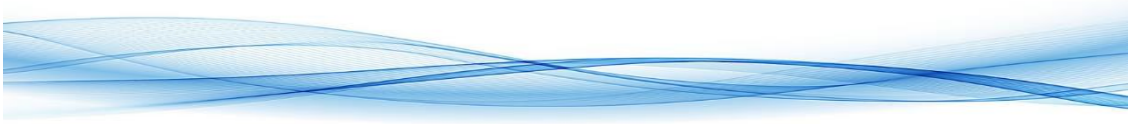
Η εκπαιδευτική δράση «Μηχανή του Χρόνου» αποτελεί προϊόν συνεργασίας μεταξύ της Διεύθυνσης Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Λάρισας και του Διαχρονικού Μουσείου Λάρισας κατά το σχολικό έτος 2016-2017. Στη συνεργασία των δύο φορέων αποτυπώνεται η κοινή πεποίθησή τους, ότι εκπαίδευση και πολιτισμός βρίσκονται σε διαρκή διάλογο.

Βασικοί άξονες της δράσης είναι οι σύγχρονες αρχές της διδακτικής και της παιδαγωγικής που εφαρμόζονται στην εκπαίδευση και τη μουσειακή αγωγή.

Η εκπαίδευση σήμερα υιοθετεί διεπιστημονικές διδακτικές μεθόδους και ενσωματώνει τη διερευνητική μάθηση: την αναζήτηση πληροφοριών, την επίλυση προβλημάτων και τον σχεδιασμό μαθητοκεντρικών δραστηριοτήτων (Βοσνιάδου, 2000, Ράπτης & Ράπτη 2007, Levy & al, 2011). Η διδακτική επιδιώκει την ενεργή συμμετοχή του μαθητή και την αξιοποίηση της πολλαπλής νοημοσύνης (Gardner, 1983). Δίνει έμφαση περισσότερο στις μαθησιακές διαδικασίες από ό,τι στο αποτέλεσμα, μέσω πιο ελαστικών προσεγγίσεων που επιτρέπουν την καλλιέργεια της δημιουργικότητας και της αποκλίνουσας σκέψης των μαθητών (Lee *et al.*, 1987). Προτείνει, δε, τη χρήση πηγών γνώσης πέρα από το σχολικό εγχειρίδιο, αντλώντας ερεθίσματα και υλικό μάθησης από το περιβάλλον που βιώνουν οι μαθητές (Χοντολίδου, 1999, Τριλιανός, 2009: 114-115). Στο πλαίσιο αυτό ο εκπαιδευτικός ενθαρρύνεται να αναλαμβάνει συχνά τον ρόλο του εμψυχωτή και συντονιστή μιας μαθησιακής διαδικασίας και όχι αποκλειστικά του παρόχου γνώσης.

Μέσω της παιδαγωγικής η εκπαίδευση συναντά τη μουσειολογία. Είναι οι σύγχρονες διαπιστώσεις για την προσέγγιση της πολιτισμικής κληρονομιάς που ωθούν τα μουσεία να μην αποτελούν αποκλειστικά ιδρύματα έρευνας, συλλογής και έκθεσης αλλά να δίνουν, εξίσου με τα προηγούμενα, έμφαση στην εμπειρία του επισκέπτη. Σύμφωνα με τις θεωρίες της ανακάλυψης και του δομισμού, τα εκθέματα συνδέονται με τις προσωπικές, καθημερινές εμπειρίες των επισκεπτών. Οι εκθέσεις δίνουν τη δυνατότητα θέασης από διαφορετικές οπτικές γωνίες και υποστηρίζουν διαφορετικούς τρόπους ερμηνείας. (Μουσούρη, 2000, Falk & Dierking, 2013). Η μουσειοπαιδαγωγική είναι ένας νέος τομέας της παιδαγωγικής, απ' την οποία τροφοδοτείται και την οποία με τη σειρά της προωθεί (Ράπτου, 2006).

Αναφορές

Bodzin A. M. and Beerer K. M. (2003). Promoting inquiry-based science instruction: The validation of the Science Teacher Inquiry Rubric (STIR) *Journal of Elementary Science Education*, Vol. 15 (2).

Βοσνιάδου Σ. (2001), *Πώς μαθαίνουν οι μαθητές*, Διεθνής Ακαδημία της Εκπαίδευσης, Διεθνές Γραφείο Εκπαίδευσης της UNESCO: Gutenberg

Gardner, H. (1983). *Frames of mind*, Basic Books. New York.

Lee, V. (1987). Νοημοσύνη, στο: Lee, Victor – Webberley, Roy – Litt, Larry (1987): *Νοημοσύνη και δημιουργικότητα*, Το Ανοικτό Πανεπιστήμιο / The Open University Press, Π. Κουτσουμπός Α.Ε.: Αθήνα, σ. 15-83.

Levy P. Little S. McKinney P. Nibbs A. Wood J. (2010). *The Sheffield Companion to Inquiry-Based Learning*. Sheffield: Centre for Inquiry-based Learning in the Arts and Social Sciences, The University of Sheffield

Μουσούρη, Θ. (2012). Συζητήσεις για το παρελθόν: Οικογένειες σε αρχαιολογικά μουσεία, στο Γαλανίδου, Ν. & Dommasnes, L. H. (επιμ.), *Μιλώντας στα παιδιά για το παρελθόν. Μια διεπιστημονική προσέγγιση*. Αθήνα: Καλειδοσκόπιο.

Ράπτης, Α., & Ράπτη, Α. (2007), *Μάθηση και διδασκαλία στην εποχή της Πληροφορικής: Ολική Προσέγγιση*, Αθήνα: Αριστοτέλης Ράπτης.

Ράπτου, Θ. (2006). Συνεργασία Μουσείου και Σχολείου - Ο ρόλος των μουσειοπαιδαγωγών. 1ο Πανελλήνιο Συνέδριο Σχολικών Πολιτιστικών Προγραμμάτων *Πολιτισμός και Αισθητική στην Εκπαίδευση*. Πειραιάς 25-26 Νοεμβρίου 2006.

Τριλιανός, Θ. (2009). *Η παρώθηση του μαθητή για μάθηση*. Αθήνα.

Χοντολίδου, Ε. (1999). Εισαγωγή στην έννοια της πολυτροπικότητας. *Γλωσσικός Υπολογιστής*. 1, 115-117.

ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ

Η συνεργασία μεταξύ Διεύθυνσης Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Λάρισας και Διαχρονικού Μουσείου στη *Μηχανή του Χρόνου* προτείνει την ενσωμάτωση ιστορικού - αρχαιολογικού υλικού στη διδασκαλία ποικίλων γνωστικών αντικειμένων. Επιδιώκεται η βιωματική προσέγγιση του παρελθόντος, με κεντρική την ιδέα κάθε σχολική τάξη που συμμετέχει να «υιοθετήσει» ένα έκθεμα του Μουσείου ή ένα αντικείμενο ιστορικής αξίας στη διδασκαλία ενός ή περισσότερων μαθημάτων. Με τον τρόπο αυτό, η δράση ΜτΧ αποσκοπεί να δοθούν εναύσματα για διδακτικές προεκτάσεις μιας επίσκεψης του σχολείου στο μουσείο ή σε αρχαιολογικό χώρο ή μετά την, κατά οποιονδήποτε τρόπο, γνωριμία με αρχαιολογικά ευρήματα.

Ειδικότερα, όσο αφορά τους μαθητές, ένας βασικός στόχος της δράσης είναι ο πολιτιστικός γραμματισμός. Οι μαθητές/-τριες να αποκτήσουν γνώσεις για το πολιτιστικό μας κεφάλαιο και βασικές δεξιότητες για τη διαφύλαξή του. Μέσω συμμετοχής σε βιωματικές μαθησιακές δραστηριότητες, να συνειδητοποιούν τη δυναμική του παρελθόντος, να αντιλαμβάνονται έννοιες όπως χρόνος, αλλαγή, εξέλιξη, διαφορά αξιοποιώντας τις καθημερινές εμπειρίες τους. Οι επιδιώξεις αυτές συνιστούν και επιδιώξεις των ισχυόντων Αναλυτικών Προγραμμάτων. Πιο διεξοδικά, στόχος είναι οι μαθητές/τριες

- ο να γνωρίζουν την ιστορία της περιοχής που ζουν ερευνώντας στοιχεία που τους ενδιαφέρουν
- ο να ανακαλύπτουν την αισθητική και χρηστική αξία των αντικειμένων αρχαιολογικής αξίας
- ο να συνειδητοποιούν τη συνέχεια της πορείας του ανθρώπου
- ο να αντιλαμβάνονται τη διαφορετικότητα ως αναπόσπαστο στοιχείο της εξέλιξης
- ο να ευαισθητοποιούνται για τη διαφύλαξη της πολιτισμικής κληρονομιάς
- ο να κατανοούν τον διεπιστημονικό χαρακτήρα της αρχαιολογίας
- ο να αναπτύσσουν νοητικές ικανότητες (φαντασία, παρατηρητικότητα, κριτική σκέψη)
- ο να καλλιεργούν κοινωνικές δεξιότητες (ομαδική εργασία, συνεργασία με εξωσχολικούς φορείς, εξοικείωση με το Μουσείο)

Επιπλέον στόχος της δράσης αφορά τους εκπαιδευτικούς. Επιδιώκεται να ενημερωθούν για την αλλαγή παραδείγματος στη σχέση σχολείου – μουσείου, κατ' αρχάς διαμέσω επιμόρφωσης στη μεθοδολογία και τις τεχνικές της μουσειοπαιδαγωγικής. Επιπλέον, ενθαρρύνονται ώστε να λαμβάνουν πρωτοβουλίες που ενισχύουν τις στρατηγικές διδασκαλίας τους και να διευρύνουν τους μαθησιακούς στόχους, πλέον των γνωστικών, στο κάθε διδακτικό αντικείμενο. Να αποκτήσουν εμπειρία στον σχεδιασμό και την υλοποίηση ολιγώρων διδακτικών παρεμβάσεων με γνώμονα τις δυνατότητες και τα ενδιαφέροντα των μαθητών τους.

Παράλληλα, η δράση αποσκοπεί στην υποστήριξη της εξωστρέφειας των σχολικών μονάδων, τη δημιουργία ενός πλαισίου συνεργασίας με έγκριτους φορείς, τη δημόσια παρουσίαση των πεπραγμένων των σχολείων στην τοπική κοινωνία και ευρύτερα.

ΣΗΜΕΙΑ ΑΝΑΦΟΡΑΣ

« ἴδια μὲν ἄσθη τὰς αὐτῶν πόλεις ἡγούμενοι, κοινὴν δὲ πατρίδα τὴν Ἑλλάδα νομίζοντες εἶναι» Ισοκράτης, Πανηγυρικός. 80 (ο καθένας βλέπει την πόλη του σαν ιδιαίτερα δικό του τόπο, μα νιώθει για κοινή πατρίδα όλων την Ελλάδα)

Σημεία αναφοράς της Μηχανής του Χρόνου ειδικά στον νομό Λάρισας είναι:

- ο η πλούσια ιστορία της περιοχής,
- ο το πολύτιμο νεοϊδρυθέν Διαχρονικό Μουσείο και η συνύφανσή του με την τοπική κοινωνία,
- ο η ανάγκη για πολιτιστικό αλφαριθμητισμό των νέων υπό σύγχρονους όρους.

Τα σημεία αυτά μας προσανατολίζουν στην αναζήτηση τρόπων συνεργασίας και επικοινωνίας των σχετικών φορέων, στην κινητοποίηση των εκπαιδευτικών και, περισσότερο από όλα, στην πρόκληση του ενδιαφέροντος των μαθητών, ώστε η πολιτιστική κληρονομιά να αποτελεί μέρος της αντίληψής τους για τον κόσμο και μέρος της καθημερινότητάς τους.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ ΜΗΧΑΝΗ ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ 2016 - 2017

- ❖ 1^ο στάδιο. Οκτώβριος 2016. Η Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Λάρισας απηύθυνε πρόσκληση στα σχολεία για συμμετοχή των εκπαιδευτικών (ανεξαρτήτως ειδικότητας) σε επιμορφωτική δράση με θέμα: μουσειοπαιδαγωγικές μέθοδοι και τεχνικές που μπορούν να εφαρμοστούν στη διδασκαλία με την υποστήριξη του Μουσείου.

Οι συντελεστές της δράσης Μηχανή του Χρόνου είναι οι εξής:

Επιμορφωτές - εμπυχωτές

Αλεξίου Νεκταρία, Αρχαιολόγος, Εφορεία Αρχαιοτήτων Λάρισας

Βλαχοδήμος Βαγγέλης, Καθηγητής Εικαστικών

Κανάρη Χαρά, Ειδική Παιδαγωγός, Μουσειοπαιδαγωγός, Μεταδιδακτορική ερευνήτρια Παν. Θεσσαλίας

Κατακούτα Στέλλα, Αρχαιολόγος, Εφορεία Αρχαιοτήτων Λάρισας

Μουσιώνη Λίνα, PhD Αρχαιολόγος – Λαογράφος

Παπαναστασούλη Ματίνα, Αρχαιολόγος, Εφορεία Αρχαιοτήτων Λάρισας

Ράπτου Θεοδοσία, Δασκάλα, M.Ed Μουσειοπαιδαγωγός

Σδούκου Έφη, Καθηγήτρια Εικαστικών

Τσιόγκα Ασημίνα, Αρχαιολόγος, Εφορεία Αρχαιοτήτων Λάρισας

Τσιόγκα Βιβή, Καθηγήτρια Εικαστικών

Χαλιαμπάλιας Ρίζος, Καθηγητής Πληροφορικής

Δημιουργία και υποστήριξη του διαδικτυακού χώρου.

Τσίγκα Γεωργία, Φιλολόγος

Τσιλφόγλου Δαμιανός, Πληροφορικός

Χαλιαμπάλιας Ρίζος, Πληροφορικός

Συντονισμός δράσης

Κρεμεζή Ευαγγελία, ΜΑ Ιστορία

Τσίγκα Γεωργία, Med Διοίκηση της Εκπαίδευσης

- ❖ 2^ο στάδιο. 16 Νοεμβρίου ως 10 Δεκεμβρίου 2016. Πραγματοποιήθηκαν τρεις επιμορφωτικές συναντήσεις των καθηγητών διάφορων ειδικοτήτων που εκδήλωσαν ενδιαφέρον. Συγκεκριμένα έγιναν:

-ειδική ξενάγηση στον χώρο του Διαχρονικού Μουσείου Λάρισας από τις αρχαιολόγους Αλεξίου Νεκταρία, Κατακούτα Στέλλα, Παπαναστασούλη Ματίνα, Τσιάκα Ασημίνα. Στόχο αποτέλεσε οι εκπαιδευτικοί να αποκτήσουν πληροφορίες, να προσανατολιστούν αναλόγως με τα ενδιαφέροντα και τα διδακτικά αντικείμενά τους, να σκεφτούν για κάποιο/κάποια εκθέματα του Διαχρονικού Μουσείου που ενδιαφέρονται να υιοθετήσουν στη διδασκαλία ενός μαθήματος.

-εργαστήριο Μουσειοπαιδαγωγικής με «Ψηλαφώντας θραύσματα...ανακαλύπτουμε ΔΙΑδρομές και ΔΙΑλόγους» τις μουσειοπαιδαγωγούς Χαρά Κανάρη, Θεοδοσία Ράπτου. Στόχο αποτέλεσε οι εκπαιδευτικοί να νιώσουν δημιουργικοί, να τους δοθεί έμπνευση, να προταθούν εναλλακτικοί τρόποι προσέγγισης ιστορικού υλικού, να καταρριφθούν «μύθοι».

- εργαστήριο Μουσειακής Αγωγής «Αναγνώστες μουσείων» με τη λαογράφο- αρχαιολόγο Λίνα Μουσιώνη. Στόχο αποτέλεσε η εστίαση σε επιλεγμένα αντικείμενα του Διαχρονικού Μουσείου Λάρισας και η ανακάλυψη εναλλακτικών τρόπων προσέγγισης των εκθεμάτων για να ευαισθητοποιηθεί η ομάδα επιμορφωμένων γνωστικά, συναισθηματικά και κινητικά.

-εργαστήριο Εικαστικών, με τους εκπαιδευτικούς Βαγγέλη Βλαχοδήμο, Έφη Σδούκου, Βιβή Τσιόγκα. Στόχο αποτέλεσε η παρουσίαση ιδεών, τεχνικών συμβουλών, χρήσιμων ιστοσελίδων και επίδειξη παραδειγμάτων για την αξιοποίηση ιστορικών αντικειμένων.

- εργαστήριο Πληροφορικής με τον Ρίζο Χαλιαμπάλια με θέμα «Χρήση της ψηφιακής τεχνολογίας για εκπαιδευτικές δράσεις που αφορούν μουσεία».

- ❖ 3^ο στάδιο. Σε σύντομο μετά την επιμόρφωση διάστημα, κάθε εκπαιδευτικός πρότεινε μια διδακτική ενότητα (2-6 ώρες) στην οποία θα εντάξει τη δράση ΜτΧ με έναν αρχαιολογικό χώρο ή ένα έκθεμα στο επίκεντρο.

Δημιουργήθηκε ψηφιακός χώρος (πλατφόρμα Moodle) για την ανάρτηση του επιμορφωτικού υλικού και την επικοινωνία των συμμετεχόντων.

Κατά την υλοποίηση, βασική παράμετρος ήταν οι προτεινόμενες δραστηριότητες να έχουν νόημα για τους μαθητές, να τους ωθούν σε ενεργή δράση, να άπτονται των ενδιαφερόντων τους, να συνδέονται με δεξιότητες που έχουν οι μαθητές ώστε να νιώσουν ότι τις αξιοποιούν και εξελίσσονται. Δεν επιδιώχθηκε τα παραδοτέα να είναι μακροσκελή κείμενα, αλλά τεχνήματα ή δράσεις συνοδευόμενα από σύντομη παρουσίαση.

- ❖ 4^ο στάδιο. Απρίλιος 2017: ολοκλήρωση της υλοποίησης της δράσης
- ❖ 5^ο στάδιο. 4 Μαΐου 2017: παρουσίαση των προϊόντων της δράσης σε ανοιχτή εκδήλωση

Τα σχολεία και οι εκπαιδευτικοί που συμμετείχαν στην παρουσίαση με τα ολοκληρωμένα έργα τους είναι:

Μουσικό σχολείο Λάρισας: οι εκπαιδευτικοί Ιφιγένεια Σδούκου με το έργο *«Μια διαφορετική επίσκεψη στο Διαχρονικό Μουσείο Λάρισας: “mannequin challenge”, “selfies” και φωτογράφιση»* και Ιωάννα Ρόσκα με το έργο *«Spielend Deutsch lernen! – Μαθαίνω Γερμανικά παίζοντας»*

Γυμνάσιο–Λυκ. Τάξεις Μακρυχωρίου Ευαγγελία Παπαγιαννοπούλου: *«Η ανθρώπινη μορφή στο πέραςμα του χρόνου»*

Γυμνάσιο - Λυκ. Τάξεις Κρανέας: οι εκπαιδευτικοί Αντιγόνη Καρύτσα με το έργο *«Η αρχαία ελληνική ενδυμασία»* και Βάνα Μπακάλη *«Δια χαλκού και σιδήρου»*.

3ο Γυμνάσιο Λάρισας, Βιβή Τσιόγκα: *«Τέρατα»*

6ο Γυμνάσιο Λάρισας, Ιωάννα Μπρασινίκα: *«Ταξιδευτές στον χρόνο»*

7^ο Γυμνάσιο Λάρισας, Πέτρος Δημοβέλης: *«Παιχνίδια στο μουσείο»*

Γενικό Λύκειο Συκουρίου, Αικατερίνη Κοθρά, Γεωργία Μπεϊνά: *«Τα μνημεία της Λάρισας μάς διηγούνται την ιστορία τους»*

Γενικό Λύκειο Τυρνάβου, Ακριβούλα Γεράκη: *«Με το “Μάτι” Τυρνάβου στην Τέχνη κα Κουλτούρα Α.Ε.»*

6ο Λύκειο Λάρισας, Βιβή Τσιόγκα: *«Το δαχτυλίδι του Νόστου»*

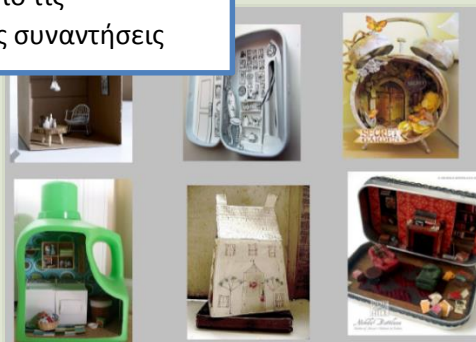
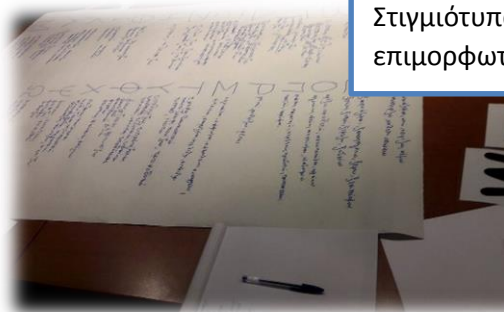
14^ο Γενικό Λύκειο Λάρισας, Ρούλα Σιλιντζή *«Μαγειρικά σκεύη στην περιοχή της Θεσσαλίας, από την παλαιολιθική εποχή έως σήμερα»*

1ο ΣΔΕ Λάρισας, Τάσος Μάτος: *«Διαχρονικές ... ιστορίες»*

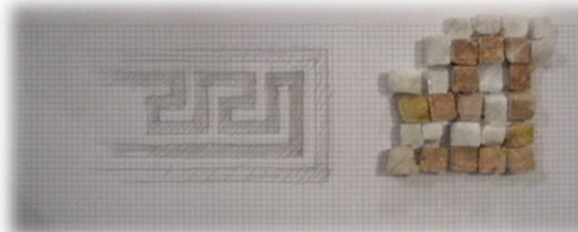

Στιγμιότυπα από τις
επιμορφωτικές συναντήσεις

Τυροκομικά Προϊόντα
Λάρισα

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

Τίτλος: Σχεδιασμός & υλοποίηση μια διαφορετικής επίσκεψης στο Διαχρονικό Μουσείο Λάρισας

Διδακτικό αντικείμενο: Εικαστικά

Τάξη: Α Λυκείου- τμήμα μαθήματος επιλογής

Σύνολο διδακτικών ωρών: 5

Αριθμός συμμετεχόντων μαθητών: 25

Υπεύθυνη καθηγήτρια: Σδούκου Ιφιγένεια

Σύντομη περιγραφή: Σχεδιασμός εκπαιδευτικής επίσκεψης και παρουσίασης από τους μαθητές/τριες με βιντεοσκόπηση και δημιουργία ενός «mannequin challenge video» σε αίθουσα του μουσείου. Φωτογραφίες selfies και φωτογράφιση εκθεμάτων επιλογής των μαθητών και τέλος σκηνοθετημένη αναπαράσταση των φωτογραφημένων εκθεμάτων με την συμμετοχή των ίδιων των μαθητών ως μοντέλων.

ΣΤΟΧΟΙ

I. Κύριος στόχος της διδασκαλίας:

- α. Ανάδειξη του χαρακτήρα του Διαχρονικού Μουσείου Λάρισας και του ρόλου του στην προβολή του ιδιαίτερου πολιτιστικού κεφαλαίου της περιοχής μας.
- β. Προτάσεις για τα «ναι» και τα «όχι» μιας επίσκεψης. Πώς αισθάνονται οι έφηβοι μέσα σε ένα μουσείο;
- γ. Πώς μπορεί να σχεδιαστεί μια δράση μέσα στο μουσείο που να είναι ελκυστική, ενδιαφέρουσα και διασκεδαστική για επισκέπτες από 13 ως 18 χρόνων;

II. Επιμέρους στόχοι της υιοθέτησης υλικού του Διαχρονικού Μουσείου:

- α. ενίσχυση της συνεργασίας μαθητών,
- β. υιοθέτηση κριτικής στάσης προς τη μάθηση,
- γ. διενέργεια επικοινωνιακού διαλόγου,
- δ. δημιουργικότητα, παραγωγή προϊόντων μάθησης πλέον των γραπτών,
- ε. δημόσια παρουσίαση των προϊόντων μάθησης.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

- I. Γνώσεις: Σχετικά με τα εκθέματα του Διαχρονικού Μουσείου Λάρισας
- II. Κοινωνικές δεξιότητες: Διάλογος, προτάσεις, πρωτοβουλίες.

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ – ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

1ο ΣΤΑΔΙΟ: Εισαγωγή –προετοιμασία

1^η ώρα

Μέθοδος: διάλεξη, παρουσίαση power point, συζήτηση.

Τρόπος εργασίας μαθητών: ολομέλεια

Βαθμός καθοδήγησης εκπαιδευτικού: υψηλή

Περιγραφή

Παρουσίαση του θέματος από τη διδάσκουσα, πληροφορίες σχετικά με το Διαχρονικό Μουσείο Λάρισας και τη δράση «Μηχανή του Χρόνου» της Διεύθυνσης Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Λάρισας

2^η ώρα

Μέθοδος: συζήτηση, προτάσεις

Τρόπος εργασίας μαθητών: μικρές ομάδες, ολομέλεια

Βαθμός καθοδήγησης εκπαιδευτικού: μέτρια

Περιγραφή

Συζήτηση με τους μαθητές πάνω στον σχεδιασμό της επίσκεψης και του εκπαιδευτικού προγράμματος. Συζήτηση σε μικρές ομάδες –προτάσεις.

Προγραμματίστηκε επίσκεψη στο Διαχρονικό Μουσείο στις 3/2/2017.

2^ο ΣΤΑΔΙΟ: Αναζήτηση πληροφοριών – παροχή πηγών

3^η ώρα

Μέθοδος: συζήτηση προτάσεις

Τρόπος εργασίας μαθητών: μικρές ομάδες- ολομέλεια

Βαθμός καθοδήγησης εκπαιδευτικού:

Περιγραφή

Παρουσίαση εκπαιδευτικών προγραμμάτων-δράσεων σε μουσεία. Παρουσίαση προτάσεων από τη διδάσκουσα. Προτάσεις των μαθητών.

Τελική πρόταση των μαθητών για τη συνέχεια του προγράμματος και την επίσκεψη στο μουσείο:

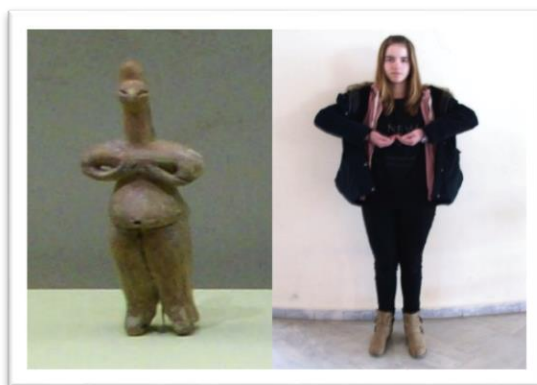
1. Να υπάρχει η κατάλληλη προετοιμασία στην τάξη με μια σύντομη παρουσίαση των ευρημάτων, της περιοχής εύρεσης τους και της τοπικής ιστορίας, από τον καθηγητή ή από αρχαιολόγο κατά την διάρκεια μιας ή δυο διδακτικών ωρών.
2. Να αποφευχθεί μια λεπτομερής ξενάγηση στο μουσείο, καθώς ο καθένας έχει διαφορετικά ενδιαφέροντα και θέλει να αφιερώσει διαφορετικό χρόνο στις θεματικές ενότητες.
3. Να έχουν τη δυνατότητα να σημειώσουν ερωτήσεις και να βγάλουν φωτογραφίες.
4. Να υπάρχει διάλειμμα στο κυλικείο του μουσείου
5. Να υπάρχει μια ευχάριστη δραστηριότητα - παιχνίδι
6. Να ακολουθήσει συζήτηση και να δοθούν απαντήσεις σε τυχόν απορίες.

Οι δράσεις που πρότειναν για την επίσκεψη στο μουσείο:

α) να χρησιμοποιηθούν τα κινητά τους για βιντεοσκόπηση, με σκοπό τη δημιουργία ενός «mannequin challenge video»,

β) selfies και φωτογράφιση από τους ίδιους των εκθεμάτων της επιλογής τους,

γ) σκηνοθετημένη αναπαράσταση των φωτογραφημένων εκθεμάτων με τη συμμετοχή μαθητών.

3^ο ΣΤΑΔΙΟ: Εξέλιξη εργασιών – Ολοκλήρωση

4^η ώρα

Μέθοδος: πρακτική εφαρμογή/ δοκιμή

Τρόπος εργασίας μαθητών: ολομέλεια

Βαθμός καθοδήγησης εκπαιδευτικού: υψηλή

Περιγραφή

Κατά τη διάρκεια της επίσκεψης στο Διαχρονικό Μουσείο, έγινε βιντεοσκόπηση με τη συμμετοχή όλης της ομάδας των μαθητών στον χώρο του μουσείου που τους άρεσε πιο

πολύ, στη μεγάλη αίθουσα των ψηφιδωτών. Οι πόζες τους επιλέχθηκαν να είναι σχετικές με την εντύπωση που τους προκάλεσαν τα εκθέματα της συγκεκριμένης αίθουσας.

5^η ώρα

Μέθοδος: παρουσίαση- συζήτηση-επεξεργασία

Τρόπος εργασίας μαθητών: ολομέλεια

Βαθμός καθοδήγησης εκπαιδευτικού: Επικουρική, βοήθεια στην ψηφιακή επεξεργασία

Περιγραφή

Συζητήθηκαν οι εντυπώσεις και οι απορίες, προβλήθηκαν οι φωτογραφίες και το [βίντεο](#). Αποφασίστηκε να αναπαρασταθούν θέματα από τις επιτύμβιες στήλες και τις παραστάσεις των αγγείων γιατί από αυτά προερχόταν οι περισσότερες φωτογραφίες που τραβήχτηκαν στο μουσείο.

Έγινε η επεξεργασία με το πρόγραμμα photoshop των φωτογραφιών που μαθητές/τριες αναπαριστούν θέματα από τις επιτύμβιες στήλες του μουσείου και ελεύθερη απόδοση αγγειογραφιών.

Η επιλογή των θεμάτων από την ενότητα των θεσσαλικών επιτύμβιων ανάγλυφων και των αγγειογραφιών της κλασικής και ελληνιστικής περιόδου έδειξαν μια προτίμηση για τις ανθρωποκεντρικές απεικονίσεις. Θέματα δηλαδή, που ενδιαφέρουν τους εφήβους μιας και περιλαμβάνουν τη γνωριμία και διαχείριση του σώματός τους, τη δόμηση κοινωνικών σχέσεων και τη διαμόρφωση ενός αξιολογικού συστήματος και στάσης ζωής.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΡΓΟΥ

Θετικά στοιχεία

Το πρόγραμμα άφησε μόνο θετικές εντυπώσεις στους μαθητές/τριες γιατί δόθηκε η δυνατότητα να σχεδιάσουν οι ίδιοι/ες μια εκπαιδευτική επίσκεψη - εκπαιδευτικό πρόγραμμα με μεγάλες ευκαιρίες πρωτοβουλιών και χαλαρή καθοδήγηση.

Αντιμετώπισαν το μουσείο σαν έναν χώρο μεγάλης ομορφιάς και θησαυρό πληροφοριών, ταυτόχρονα όμως και σαν ένα σκηνικό μπροστά από το οποίο πρωταγωνιστές είναι οι ίδιοι οι 15χρονοι μαθητές/τριες που συμμετείχαν στο πρόγραμμα. Πίσω από αυτή τους την προσέγγιση επιβεβαιώνεται για ακόμη μια φορά πόσο δημοφιλή είναι τα Ηλεκτρονικά Κοινωνικά Δίκτυα ανάμεσα στους εφήβους καλύπτοντας την ανάγκη της επικοινωνίας, της αυτοπροβολής και της αποδοχής κυρίως από τους συνομήλικους τους.

Η επιθυμία τους για προβολή της εμπειρίας τους σχετικά με το μουσείο και τα εκθέματα του, μπορεί να λειτουργήσει θετικά και για το ίδιο το μουσείο, προβάλλοντας το με έναν σύγχρονο τρόπο στο νεανικό κοινό.

Αρνητικά στοιχεία: Περιορισμένος χρόνος

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

Τίτλος: *Spielend Deutsch lernen!* – Μαθαίνω Γερμανικά παίζοντας

Διδακτικό αντικείμενο: Γερμανικά

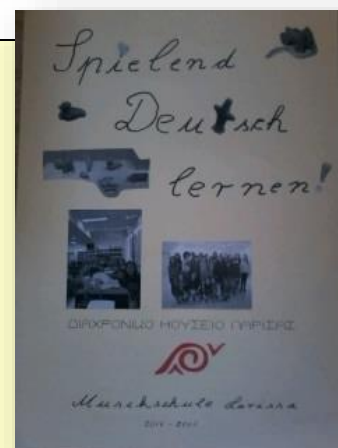
Τάξη: Α' Γυμνασίου

Σύνολο διδακτικών ωρών: 6

Αριθμός συμμετεχόντων μαθητών: 38

Υπεύθυνη καθηγήτρια: Ιωάννα Ρόσκα, ΠΕ07

Σύντομη περιγραφή: Οι μαθήτριες και οι μαθητές γνώρισαν τα εκθέματα του Διαχρονικού Μουσείου Λάρισας μέσα από μία διδακτική επίσκεψη που πραγματοποιήθηκε στις 03.02.2017 στο Μουσείο. Στη συνέχεια, χρησιμοποιώντας φωτογραφίες των εκθεμάτων και συνδυάζοντας τα γλωσσικά μέσα που απέκτησαν στο μάθημα των Γερμανικών, δημιούργησαν με φαντασία και δημιουργικότητα, συνεργαζόμενοι σε ομάδες. Το έργο τεκμηριώνεται σε ένα σύντομο βίντεο.

ΣΤΟΧΟΙ

I. Κύριος στόχος της διδασκαλίας:

α. Εγγραμματισμός στην ξένη γλώσσα:

1. Γερμανικό αλφάβητο
2. Αριθμοί: 0 – 100
3. Βασικές μαθηματικές πράξεις
4. Τα μέλη της οικογένειας – οι συγγενικές σχέσεις
5. Οι μαθητές να παρουσιάζουν τον εαυτό τους, να ρωτούν πληροφορίες για άλλα πρόσωπα και να τα περιγράφουν.

β. Γνωριμία με το Διαχρονικό Μουσείο Λάρισας.

γ. Εκπαίδευση μέσα από την τέχνη.

II. Επιμέρους στόχοι της υιοθέτησης υλικού του Διαχρονικού Μουσείου:

α. Δημιουργικότητα.

β. Παραγωγή προϊόντων μάθησης πλέον των γραπτών.

γ. Ενίσχυση της συνεργασίας των μαθητών.

δ. Εμπλουτισμός και αλλαγή παραδείγματος στη διδακτική μέθοδο.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Οι μαθήτριες και οι μαθητές σε επίπεδο

I. Γνώσεων:

α. Εμπέδωσαν και χρησιμοποίησαν το λεξιλόγιο που είχαν αποκτήσει κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας στα Γερμανικά.

β. Γνώρισαν κάποια από τα ιστορικά αντικείμενα της περιοχής και τα αξιοποίησαν για να δημιουργήσουν δικά τους προϊόντα.

II. Κοινωνικών δεξιοτήτων:

α. Συνεργάστηκαν σε ομάδες.

β. Έμαθαν να σέβονται τη γνώμη των άλλων.

γ. Ακόμη, έμαθαν να συμβάλλουν στην επίτευξη καθορισμένων στόχων.

III. Πνευματικών ικανοτήτων:

α. Αντιμετώπισαν και επέλυσαν προβλήματα.

β. Οργανώθηκαν, σχεδίασαν, εφάρμοσαν και πραγματοποίησαν.

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ – ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

1ο ΣΤΑΔΙΟ: Εισαγωγή –προετοιμασία

1^η ώρα

Μέθοδος: συζήτηση

Τρόπος εργασίας μαθητών: ολομέλεια

Βαθμός καθοδήγησης εκπαιδευτικού: απόλυτα ελεγχόμενα

Περιγραφή

Στην πρώτη συνάντηση, σχηματίσαμε στην ολομέλεια έναν κύκλο, όπου συζητήθηκαν τόσο το θέμα του σχεδίου εργασίας όσο και οι φάσεις από τις οποίες αυτό αποτελείται, ώστε οι μαθήτριες και οι μαθητές να αποκτήσουν ένα θεωρητικό υπόβαθρο. Στη συνέχεια συζητήθηκαν οι όροι και οι προϋποθέσεις για να μπορέσουν να εργαστούν πιο αποτελεσματικά, δηλ. διατυπώθηκε ένα άτυπο συμβόλαιο.

2ο ΣΤΑΔΙΟ: Αναζήτηση πληροφοριών – παροχή πηγών

1^η ώρα

Μέθοδος: συζήτηση/ παρουσίαση

Τρόπος εργασίας μαθητών: ολομέλεια

Βαθμός καθοδήγησης εκπαιδευτικού: απόλυτα ελεγχόμενα

Περιγραφή

Οι μαθήτριες και οι μαθητές δημιούργησαν υποομάδες και επέλεξαν την ενότητα με την οποία θα εργάζονταν στη συνέχεια στην ομάδα τους. Στον χώρο της βιβλιοθήκης του σχολείου είχαν τη δυνατότητα να πάρουν ερεθίσματα για τις δικές τους δημιουργίες από το υλικό (power point, pdf) του σεμιναρίου που παρακολουθήσαμε οι εκπαιδευτικοί στο Διαχρονικό Μουσείο.

3^ο ΣΤΑΔΙΟ: Εξέλιξη εργασιών – Ολοκλήρωση

1^η ώρα

Μέθοδος: πρακτική εφαρμογή

Τρόπος εργασίας μαθητών: μικρές ομάδες

Βαθμός καθοδήγησης εκπαιδευτικού: φθίνουσας καθοδήγησης

2^η ώρα

Μέθοδος: πρακτική εφαρμογή

Τρόπος εργασίας μαθητών: μικρές ομάδες

Βαθμός καθοδήγησης εκπαιδευτικού: τελείως ακαθοδήγητα

3^η ώρα

Μέθοδος: πρακτική εφαρμογή

Τρόπος εργασίας μαθητών: μικρές ομάδες

Βαθμός καθοδήγησης εκπαιδευτικού: τελείως ακαθοδήγητα

Περιγραφή

Κατά τη φάση αυτή του project οι μαθήτριες και οι μαθητές δημιούργησαν τα δικά τους προϊόντα. Συγκεκριμένα:

- Memory με εκθέματα του Μουσείου.
- Με έναυσμα τα νομίσματα της έκθεσης, παρουσίασαν τις βασικές μαθηματικές πράξεις στα Γερμανικά.
- Χρησιμοποιώντας λεξιλογικά τα μέλη της οικογένειας και τις συγγενικές σχέσεις, δημιούργησαν γενεαλογικά δέντρα με φιγούρες του Μουσείου.
- Επίσης, με πρωταγωνιστές φιγούρες του Μουσείου, επινόησαν μικρές ιστορίες στα Γερμανικά.

- Παραλλαγή «Φιδάκι»: συνδύασαν τους Γερμανικούς αριθμούς από το 1 έως το 100 με τις μαθηματικές πράξεις.
- Παραλλαγή «Ναυμαχία»: χρησιμοποίησαν γράμματα του Γερμανικού αλφάβητου και αριθμούς. Εδώ, στόχος του παιχνιδιού δεν ήταν ο εντοπισμός καραβιών αλλά αρχαιολογικά ευρήματα στην πεδιάδα της Θεσσαλίας.

Οι δημιουργίες των μαθητριών και των μαθητών αποτυπώθηκαν σε αφίσες.

Κλήθηκαν να εργαστούν σε συγκεκριμένα χρονικά πλαίσια, να επιδείξουν συνέπεια, να εργαστούν αρμονικά, να αντιμετωπίσουν δυσκολίες, να επιλύσουν προβλήματα, να αναλάβουν πρωτοβουλία και να αναπτύξουν δεξιότητες για να ολοκληρώσουν το έργο που η κάθε υποομάδα είχε αναλάβει.

Τελικό προϊόν: ένα [βίντεο](#) με μουσική επένδυση το τραγούδι των Scorpions “Wind of change”

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΡΓΟΥ

Η αξιολόγηση του έργου πραγματοποιήθηκε με τις μαθήτριες και τους μαθητές στην ολομέλεια.

Θετικά στοιχεία

Οι μαθήτριες και οι μαθητές εξοικειώθηκαν σε θεωρητικό και πρακτικό επίπεδο με τις φάσεις από τις οποίες αποτελείται ένα σχέδιο εργασίας, ώστε να μπορούν να εργάζονται ταχύτερα και πιο αποτελεσματικά σε ένα επόμενο project που θα κληθούν να αναλάβουν. Επίσης, ξέφυγαν από τα καθορισμένα πλαίσια του μαθήματος και έδωσαν διέξοδο στη φαντασία και τη δημιουργικότητά τους. Επιπλέον, γνώρισαν ένα μέρος της πολιτιστικής κληρονομιάς του τόπου τους και τους δόθηκε η δυνατότητα να αξιοποιήσουν την επίσκεψη στο μουσείο με ένα εναλλακτικό τρόπο.

Αρνητικά στοιχεία

Δεν επέδειξαν όλοι οι συμμετέχοντες τον ίδιο ενθουσιασμό και την ίδια συνέπεια. Παρατηρήθηκε κι εδώ το φαινόμενο να εργάζονται κάποιοι περισσότερο και κάποιοι λιγότερο μέσα στην ομάδα. Επίσης, δεν τηρήθηκαν από όλους τα χρονοδιαγράμματα.

Προτάσεις βελτίωσης

Οι μαθήτριες και οι μαθητές θα πρέπει συχνότερα να αναλαμβάνουν σχέδια εργασίας, μικρότερης και μεγαλύτερης κλίμακας, ατομικά και ομαδικά, ώστε να αποκτούν περισσότερη εμπειρία. Επίσης, η υλικοτεχνική υποδομή των σχολείων θα έπρεπε να ενισχυθεί για να δημιουργούνται καλύτερες προϋποθέσεις εργασίας. Ακόμη και η διάταξη των θρανίων στην σχολική αίθουσα δυσχεραίνει τον τρόπο εργασίας σε ομάδες.

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

Τίτλος: Η αρχαία ελληνική ενδυμασία μέσα από την τέχνη

Διδακτικό αντικείμενο: Νεοελληνική Γλώσσα

Τάξη: Α' Λυκείου

Σύνολο διδακτικών ωρών: 6

Αριθμός συμμετεχόντων μαθητών: 18

Υπεύθυνη καθηγήτρια: Αντιγόνη Καρύτσα

Σύντομη περιγραφή: Οι μαθητές μέσα από το μάθημα της Νεοελληνικής Γλώσσας και τη γνωριμία με εκθέματα του Διαχρονικού Μουσείου Λάρισας γνωρίζουν την αρχαία ελληνική ενδυμασία και ασκούνται στην περιγραφή έργων τέχνης. Παράλληλα καλλιεργούν τη φαντασία τους, μέσω της γραφής και το αισθητικό τους κριτήριο, εκφράζοντας τη δημιουργικότητά τους με την εικαστική αποτύπωση των εκθεμάτων. Μέσω της βιωματικής μάθησης ντύνονται όπως οι πρόγονοί τους.

ΣΤΟΧΟΙ

- I. Κύριος στόχος της διδασκαλίας: α. γνωστικοί στόχοι του διδασκόμενου κεφαλαίου, «Άσκηση στην τεχνική της περιγραφής»
β. Γνωριμία με εκθέματα Διαχρονικού Μουσείου και με την αρχαία ελληνική ενδυμασία.
- II. Επιμέρους στόχοι της υιοθέτησης υλικού του Διαχρονικού Μουσείου:
  - α. ενθάρρυνση μικρής κλίμακας έρευνας,
  - β. αξιοποίηση ποικίλων πηγών πληροφοριών,
  - γ. καλλιέργεια ενσυναίσθησης,
  - δ. δημιουργικότητα, παραγωγή προϊόντων μάθησης πλέον των γραπτών,
  - ε. δημόσια παρουσίαση των προϊόντων μάθησης.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

- I. Γνώσεις: ακρίβεια και σαφήνεια στην περιγραφή έργων τέχνης, γνώση στοιχείων που αποτελούν την αρχαία ελληνική ενδυμασία

II. Κοινωνικές δεξιότητες: επικοινωνία, υπευθυνότητα, ανάληψη πρωτοβουλιών, συνεργασία, ενίσχυση αυτοεκτίμησης, έκφραση προσωπικών συναισθημάτων

III. Πνευματικές ικανότητες: γλωσσική καλλιέργεια, φαντασία, δημιουργικότητα

IV. Καλλιέργεια αισθητικού κριτηρίου

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ – ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

1ο ΣΤΑΔΙΟ: Εισαγωγή –προετοιμασία

1^η ώρα

Μέθοδος: παρουσίαση- συζήτηση

Τρόπος εργασίας μαθητών: ολομέλεια

Βαθμός καθοδήγησης εκπαιδευτικού: μέτρια

Περιγραφή

Οι μαθητές γνωρίζουν τμήμα της μουσειοσκευής του Μουσείου Ακρόπολης, «Αρχαία Ελληνική ενδυμασία» και πληροφορούνται τον τρόπο ενδυμασίας των αρχαίων Ελλήνων. Ακολουθεί συζήτηση και σύγκριση με το σημερινό τρόπο ενδυμασίας.

2^η ώρα

Μέθοδος: παρουσίαση -περιγραφή

Τρόπος εργασίας μαθητών: ολομέλεια

Βαθμός καθοδήγησης εκπαιδευτικού: Μέτρια καθοδήγηση

Περιγραφή

Οι μαθητές γνωρίζουν τα εκθέματα του Διαχρονικού Μουσείου Λάρισας μέσα από φωτογραφίες και καλούνται να τα περιγράψουν: άγαλμα Αρτέμιδος, επιτύμβια στήλη τριμελούς οικογένειας, επιτύμβια στήλη θηλάζουσας κ.α. Περιγράφουν τα αρχαιολογικά ευρήματα αλλά και την ενδυμασία τους.

2ο ΣΤΑΔΙΟ: Αναζήτηση πληροφοριών – παροχή πηγών

3^η ώρα

Μέθοδος: έρευνα – καταγραφή πληροφοριών

Τρόπος εργασίας μαθητών: μικρές ομάδες

Βαθμός καθοδήγησης εκπαιδευτικού: μικρή καθοδήγηση

Περιγραφή

Οι μαθητές αναζητούν σχετική βιβλιογραφία, καταγράφουν πληροφορίες για την αρχαία ελληνική ενδυμασία και συμπληρώνουν τις περιγραφές τους με τα είδη των ενδυμάτων.

4^η ώρα

Μέθοδος: δοκιμή

Τρόπος εργασίας μαθητών: ατομικά/ μικρές ομάδες

Βαθμός καθοδήγησης εκπαιδευτικού: μικρή καθοδήγηση

Περιγραφή

Οι μαθητές σχεδιάζουν τα εκθέματα που επιλέξαμε: αγάλματα και επιτύμβιες στήλες. Συγκεκριμένα τα αγάλματα: της Αρτέμιδος, του Ασκληπιού, της Εννοδίας, της Μούσας και τις επιτύμβιες στήλες: του πολεμιστή Θεοτίμου, του οπλίτη Εχένικου, του νέου που κρατάει λαγό, του ιλξίνου, της θηλάζουσας, της τριμελούς οικογένειας, του ιματιοφόρου νέου με το πτηνό και της κόρης με το αλάβαστρο.

3^ο ΣΤΑΔΙΟ: Εξέλιξη εργασιών – Ολοκλήρωση

5^η ώρα

Μέθοδος: δοκιμή

Τρόπος εργασίας μαθητών: ατομικά/ μικρές ομάδες

Βαθμός καθοδήγησης εκπαιδευτικού: μικρή καθοδήγηση

Περιγραφή

Οι μαθητές χρωματίζουν και διακοσμούν τα ενδύματα των εκθεμάτων εκφράζοντας τη δημιουργικότητά τους και τις καλλιτεχνικές τους τάσεις, σύμφωνα με τα όσα έχουν μάθει για την αρχαία ελληνική ενδυμασία, τα είδη και τα μοτίβα διακόσμησης. Μια μαθήτρια γράφει μια ιστορία για τα εκθέματα, δημιουργώντας τους διαλόγους ενός comic.

6^η ώρα

Μέθοδος: πρακτική εφαρμογή

Τρόπος εργασίας μαθητών: ατομικά

Βαθμός καθοδήγησης εκπαιδευτικού: Μέτρια καθοδήγηση

Περιγραφή

Οι μαθητές εφαρμόζοντας βιωματικά τα όσα έμαθαν για την αρχαία ελληνική ενδυμασία,

ντύνονται με υφάσματα μιμούμενοι την ενδυμασία των προγόνων τους. Καταγράφουν τις εμπειρίες και σχολιάζουν τη διδακτική προσέγγιση.

Η πορεία του προγράμματος και οι δημιουργίες της τάξης καταγράφηκαν σε [βίντεο](#).

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΡΓΟΥ

Θετικά στοιχεία: Το ενδιαφέρον, η προσοχή, η ενεργητικότητα, η δημιουργικότητα και η φαντασία των μαθητών

Αρνητικά στοιχεία: ο χρονικός περιορισμός

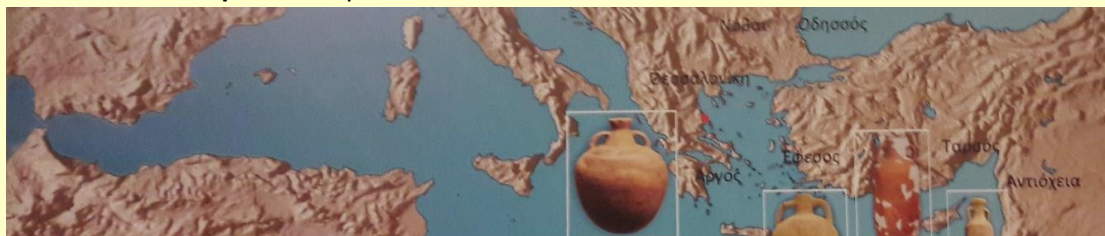
Προτάσεις βελτίωσης: Σύνδεση με άλλα γνωστικά αντικείμενα, διαθεματική προσέγγιση

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

Τίτλος: Ταξιδευτές στον χρόνο

Διδακτικό αντικείμενο: Ιστορία

Τάξεις: Β΄ Γυμνασίου (B2, B5)

Σύνολο διδακτικών ωρών: 4

Αριθμός συμμετεχόντων μαθητών: 49 (25, 24)

Υπεύθυνες καθηγήτριες: Γάλλου Ζωή, Μπρασινίκα Ιωάννα

Σύντομη περιγραφή: Από τα εκθέματα του Διαχρονικού Μουσείου υιοθετήθηκαν ένα βυζαντινό ψηφιδωτό ανάθημα και ιερά σκεύη βυζαντινής εκκλησίας. Έγινε σύνδεση των συγκεκριμένων εκθεμάτων με διάφορες ενότητες της Βυζαντινής Ιστορίας όπως με την Αγία Σοφία, την εικονομαχία, τον εκχριστιανισμό των Σλάβων, των Βουλγάρων και των Ρώσων κ.ά.

Ακολούθησε έρευνα, συγκέντρωση υλικού, ολοκλήρωση εργασιών και παρουσίαση αυτών μέσα στην τάξη από τους μαθητές. Δημιουργήθηκε ιστοσελίδα από την κα Γάλλου και έγινε ανάρτηση των μαθητικών εργασιών σ' αυτή.

ΣΤΟΧΟΙ

I. Κύριος στόχος της διδασκαλίας: Να αυξηθεί το ενδιαφέρον των μαθητών για το μάθημα της Ιστορίας και να εμπεδωθούν οι γνώσεις που απέκτησαν για τη Βυζαντινή, κυρίως, περίοδο.

II. Επιμέρους στόχοι της υιοθέτησης υλικού του Διαχρονικού Μουσείου:

- Ενθάρρυνση των μαθητών για τη διεξαγωγή έρευνας μικρής κλίμακας
- Ενίσχυση της συνεργασίας τους μέσα σε θετικό κλίμα
- Υιοθέτηση κριτικής στάσης απέναντι στα ιστορικά γεγονότα της συγκεκριμένης περιόδου και γενικότερα προς τη μάθηση
- Παροχή ερεθισμάτων με σκοπό την ανάπτυξη της δημιουργικότητας των μαθητών
- Παραγωγή προϊόντων μάθησης πλέον των γραπτών

- Εμπλουτισμός του τρόπου διδασκαλίας του μαθήματος της Ιστορίας
- Σύνδεση του γνωστικού αντικείμενου με το Μουσείο για την επίτευξη βιωματικής μάθησης
- Αλλαγή στην υπάρχουσα νοοτροπία της σχέσης μας με το μουσείο και την πολιτιστική μας κληρονομιά.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

I. Γνώσεις: για την Αγία Σοφία ως σύμβολο ορθοδοξίας και ελληνισμού αλλά και αρχιτεκτονικής, για την τεχνοτροπία των βυζαντινών και το ρόλο των αναθυμάτων, για τον εκχριστιανισμό διάφορων λαών υπό την επιρροή της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας, για την περίοδο της Εικονομαχίας-Εικονολατρίας.

II. Κοινωνικές δεξιότητες: ενίσχυση της συνεργασίας και άμβλυνση των επικοινωνιακών μικροδυσκολιών.

III. Πνευματικές ικανότητες: ανάπτυξη της κριτικής σκέψης των μαθητών και της δημιουργικότητάς τους.

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ – ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

1ο ΣΤΑΔΙΟ: Εισαγωγή –προετοιμασία

1^η ώρα

Μέθοδος: ενημέρωση, συζήτηση, παρουσίαση σε φωτογραφία-φωτοαντίγραφο του αντικείμενου που υιοθετήθηκε.

Τρόπος εργασίας μαθητών: ατομικά

Βαθμός καθοδήγησης εκπαιδευτικού: μέτριος

Περιγραφή

Έγινε ενημέρωση των μαθητών σχετικά με το πρόγραμμα, συζήτηση, παρουσίαση σε φωτογραφία-φωτοαντίγραφο του αντικείμενου που υιοθετήθηκε και ανάρτησή του σε εμφανές σημείο μέσα στην αίθουσα προκειμένου να το παρατηρήσουν επαρκώς. Στη συνέχεια ζητήθηκε από τους μαθητές να υποθέσουν, χρησιμοποιώντας τη φαντασία τους και τις γνώσεις τους, τι είδους αντικείμενο μπορεί να είναι, ποια η χρήση του, σε ποια εποχή ανήκει.

2^η ώρα

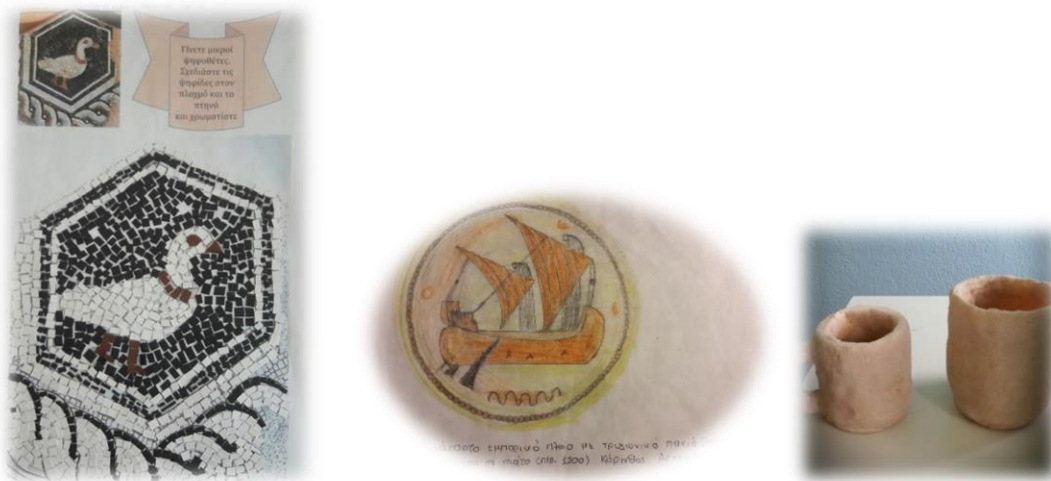
Μέθοδος: ανάγνωση, συζήτηση, παρουσίαση.

Τρόπος εργασίας μαθητών: ατομικά

Βαθμός καθοδήγησης εκπαιδευτικού: μικρός

Περιγραφή

Ανάγνωση από τους μαθητές όσων είχαν υποθέσει ή φανταστεί σχετικά με το αντικείμενό μας, σχετική συζήτηση και παρουσίαση κάποιων χειροτεχνιών στην προσπάθειά τους να αναπαράγουν με δικά τους υλικά το αντικείμενο.

2^ο ΣΤΑΔΙΟ: Αναζήτηση πληροφοριών – παροχή πηγών

1^η ώρα

Μέθοδος: επίσκεψη στο Διαχρονικό Μουσείο, ξενάγηση

Τρόπος εργασίας μαθητών: ολομέλεια

Βαθμός καθοδήγησης εκπαιδευτικού: συνεργασία με τη Βυζαντινολόγο του μουσείου

Περιγραφή

Επίσκεψη στο Διαχρονικό Μουσείο και ξενάγηση από τη Βυζαντινολόγο του μουσείου.

Οι μαθητές ήρθαν σε επαφή με τα εκθέματα του μουσείου και ιδιαίτερα με αυτά της βυζαντινής περιόδου, γνωρίζοντας από κοντά τα υιοθετημένα αντικείμενα και τη χρήση τους.

2^η ώρα

Μέθοδος: συζήτηση, σύνδεση των εκθεμάτων με διδακτικές ενότητες του βιβλίου της Ιστορίας, δημιουργία ομάδων, ανάθεση σχετικών εργασιών.

Τρόπος εργασίας μαθητών: μικρές ομάδες

Βαθμός καθοδήγησης εκπαιδευτικού: εξηγήσεις για τον τρόπο αναζήτησης πληροφοριών, σύνθεσης των εργασιών και παρουσίασης των αποτελεσμάτων.

Περιγραφή

Συζήτηση για τις εντυπώσεις των μαθητών από το μουσείο, σύνδεση των εκθεμάτων με διδακτικές ενότητες του βιβλίου της Ιστορίας, όπως με την Αγία Σοφία, την εικονομαχία, τον εκχριστιανισμό των Σλάβων, των Βουλγάρων και των Ρώσων, κ.ά. Έγινε ανάθεση σχετικών εργασιών σε κάθε μία από τις ομάδες που δημιουργήθηκαν σύμφωνα με τη βούληση των παιδιών.

Δόθηκαν, επίσης, εξηγήσεις για τον τρόπο αναζήτησης πληροφοριών, σύνθεσης των εργασιών και παρουσίασης των αποτελεσμάτων, ορίζοντας από κοινού τα χρονικά όρια.

3^ο ΣΤΑΔΙΟ: Εξέλιξη εργασιών – Ολοκλήρωση

1^η ώρα

Μέθοδος: παρουσίαση, ακρόαση

Τρόπος εργασίας μαθητών: μικρές ομάδες

Βαθμός καθοδήγησης εκπαιδευτικού: συντονιστικός ρόλος

Περιγραφή

Η κάθε ομάδα παρουσίασε στην τάξη το αποτέλεσμα της εργασίας της και στο τέλος απάντησε σε ερωτήσεις που έθεσαν οι ίδιοι οι μαθητές.

Οι περισσότερες ομάδες δούλεψαν σε word και μία δημιούργησε ολιγόλεπτο βιντεάκι.

2^η ώρα

Μέθοδος: : παρουσίαση, ακρόαση

Τρόπος εργασίας μαθητών: μικρές ομάδες

Βαθμός καθοδήγησης εκπαιδευτικού: συντονιστικός ρόλος

Περιγραφή

Ολοκληρώθηκε η παρουσίαση των εργασιών στην τάξη και στην [ιστοσελίδα](#).

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΡΓΟΥ

Θετικά στοιχεία

Ανταπόκριση όλων των μαθητών και προθυμία συμμετοχής τους στην προετοιμασία και παρουσίαση των εργασιών τους εντός των χρονικών ορίων που είχαν οριστεί από κοινού.

Δόθηκε μεγαλύτερο ενδιαφέρον στη μαθησιακή διαδικασία.

Επιτεύχθηκαν οι περισσότεροι επιμέρους στόχοι.

Αρνητικά στοιχεία

Υπήρξαν κάποια προβλήματα σχετικά με τον σχηματισμό των ομάδων. Οι μαθητές προτίμησαν να επιλέξουν εκείνοι τη σύνθεση της ομάδας τους αρνούμενοι να συνεργαστούν με άτομα που δεν ήταν φίλοι τους.

Επίσης, ο τρόπος παρουσίασης της εργασίας που επέλεξαν κάποιοι μαθητές δεν κέντρισε ιδιαίτερα το ενδιαφέρον των ακροατών.

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

Τίτλος: Δια χαλκού και σιδήρου

Διδακτικά αντικείμενα: Χημεία - Φυσική

Τάξη: Γ Γυμνασίου

Σύνολο διδακτικών ωρών: 4

Αριθμός συμμετεχόντων μαθητών: 13

Υπεύθυνη καθηγήτρια: Μπακάλη Βάια

Σύντομη περιγραφή: Έχοντας ως αφετηρία δύο εκθέματα του Διαχρονικού μουσείου, ένα χάλκινο βραχιόλι και ένα σιδερένιο ξίφος, οι μαθητές κατασκεύασαν ένα κολάζ στο οποίο παρουσιάζονται χημικές και φυσικές ιδιότητες των δυο μετάλλων, του χαλκού και του σιδήρου καθώς και οι θέσεις τους στον χρόνο και στον περιοδικό πίνακα. Εκτός από χαρτί χρησιμοποιήθηκαν χάλκινο σύρμα και ρινίσματα σιδήρου για την απεικόνιση των συμβόλων των δυο στοιχείων και του μαγνητικού φάσματος ραβδόμορφου μαγνήτη.

ΣΤΟΧΟΙ

I. Κύριος στόχος της διδασκαλίας: Να προαχθεί μια διαρκής και αναπτυσσόμενη επαφή των μαθητών με το μουσείο και να ενισχυθεί η ιδέα ότι η μάθηση δεν περιορίζεται στους χώρους του σχολείου.

II. Επιμέρους στόχοι της υιοθέτησης υλικού του Διαχρονικού Μουσείου:

α. γνωστικοί στόχοι: να αναγνωρίσουν τις φυσικές και χημικές ιδιότητες των μετάλλων και να εντοπίσουν κάποιες διαφορές στις φυσικές και χημικές ιδιότητες του χαλκού και του σιδήρου.

β. Να διενεργηθεί επικοινωνιατικός διάλογος με στόχο την έκφραση απόψεων και τη λήψη αποφάσεων για τον τρόπο υλοποίησης του έργου

γ. Να εκφράσουν τη δημιουργικότητά τους και να παράγουν προϊόντα μάθησης πλέον των γραπτών

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

I. Γνώσεις: φυσικές και χημικές ιδιότητες του χαλκού και του σιδήρου

II. Κοινωνικές δεξιότητες: συνεργασία, συζήτηση, παρουσίαση ιδεών στην ολομέλεια

III. Πνευματικές ικανότητες: ανάπτυξη και έκφραση ιδεών, φαντασία

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ – ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

1ο ΣΤΑΔΙΟ: Εισαγωγή –προετοιμασία

1^η ώρα

Μέθοδος: διάλεξη και παρουσίαση από εκπαιδευτικό, συζήτηση

Τρόπος εργασίας μαθητών: ολομέλεια

Βαθμός καθοδήγησης εκπαιδευτικού: υψηλός

Περιγραφή

Η εκπαιδευτικός θέτει το πλαίσιο και τον κύριο στόχο της εργασίας. Για την υλοποίηση παρουσιάζει φωτογραφίες κάποιων εκθεμάτων κατασκευασμένων από χαλκό και σίδηρο και οι μαθητές επιλέγουν. Οι μαθητές αναλαμβάνουν να αναζητήσουν πληροφορίες για χαλκό, σίδηρο, εποχή χαλκού και εποχή σιδήρου. Πηγές αποτελούν το διαδίκτυο και τα σχολικά βιβλία.

2ο ΣΤΑΔΙΟ: Αναζήτηση πληροφοριών – παροχή πηγών

2^η ώρα

Μέθοδος: παρουσίαση από τους μαθητές και συζήτηση

Τρόπος εργασίας μαθητών: ατομικά ή ομάδες των 2 για αναζήτηση και παρουσίαση, ολομέλεια για λήψη απόφασης

Βαθμός καθοδήγησης εκπαιδευτικού: μέτριος

Περιγραφή

Οι μαθητές παρουσιάζουν τις πληροφορίες που συγκέντρωσαν. Με παρέμβαση της εκπαιδευτικού επικεντρώνονται στις φυσικές και χημικές ιδιότητες των δυο μετάλλων.

Ταυτόχρονα το δίπολο βραχιόλι-ξίφος παραπέμπει σε ένα άλλο δίπολο, αυτό της γυναίκας-Αφροδίτης και του άνδρα-Άρη.

Η εκπαιδευτικός προτείνει για την παρουσίαση των πληροφοριών τη δημιουργία ppt ή πίνακα ζωγραφικής ή κολάζ ή τη συγγραφή ιστορίας. Η ολομέλεια αποφασίζει τη δημιουργία κολάζ. Η εκπαιδευτικός ζητά από τον κάθε μαθητή να ετοιμάσει στο σπίτι του ένα προσχέδιο.

3^η ώρα

Μέθοδος: πρακτική εφαρμογή

Τρόπος εργασίας μαθητών: ατομικά ή σε μικρές ομάδες

Βαθμός καθοδήγησης εκπαιδευτικού: μικρός

Περιγραφή

Η εκπαιδευτικός παρέχει στους μαθητές υλικά όπως χρωματιστά χαρτόνια, ρινίσματα σιδήρου, χάλκινα σύρματα, εκτυπωμένες φωτογραφίες, κόλλα, μαγνήτη και πλέξιγκλας και οι μαθητές δημιουργούν. Επιπλέον αποφασίζουν για τις διαστάσεις, το είδος και το χρώμα του χαρτονιού στο οποίο θα κολλήσουν ό,τι έφτιαξαν.

3^ο ΣΤΑΔΙΟ: Εξέλιξη εργασιών – Ολοκλήρωση

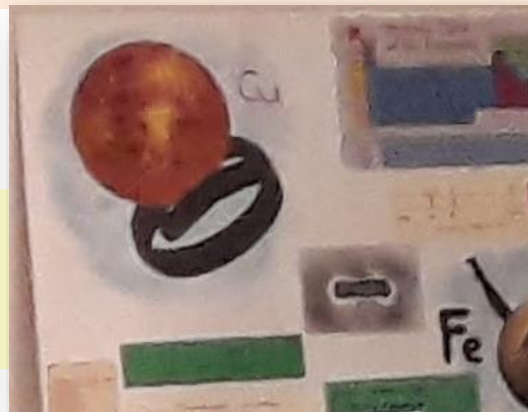
4^η ώρα

Μέθοδος: πρακτική εφαρμογή

Τρόπος εργασίας μαθητών: ολομέλεια

Βαθμός καθοδήγησης εκπαιδευτικού: μέτριος

Περιγραφή

Τοποθετούν δοκιμαστικά τα επιμέρους τμήματα στο χαρτόνι και αφού οριστικοποιήσουν τον τρόπο τοποθέτησης, τα κολλάνε στο χαρτόνι. Επιπλέον ζωγραφίζουν με τέμπερες για έμφαση, τις περιοχές των φωτογραφιών των εκθεμάτων. Στην τοποθέτηση και ζωγραφική με σφουγγάρι και τέμπερες βοήθησε η καθηγήτρια των εικαστικών του σχολείου μας.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΡΓΟΥ

Θετικά στοιχεία

Η οργάνωση των συναντήσεων, τα επιμορφωτικά σεμινάρια, οι παρουσιάσεις των εκπαιδευτών, η αλληλεπίδραση των εκπαιδευτών με τους εκπαιδευτικούς και το υλικό που αναρτήθηκε στην πλατφόρμα.

Αρνητικά στοιχεία

Έλλειψη επαρκών πληροφοριών για την ιστορία των εκθεμάτων (πού βρέθηκαν, πότε, τι γνωρίζουμε για αυτά).

Προτάσεις βελτίωσης

Ίσως να προτείνονται από τους υπεύθυνους του μουσείου συγκεκριμένα εκθέματα για τα οποία υπάρχουν αρκετές πληροφορίες ώστε να επιτυγχάνεται καλύτερη σύνδεση αυτών με τις δραστηριότητες στο πλαίσιο της τάξης.

Για τις περιπτώσεις που δεν είναι εφικτή η πρόσβαση των μαθητών στο μουσείο, κάποια παρουσίαση ίσως είναι αναγκαία για να επιτευχθεί η προσέγγιση των μαθητών και η εμπλοκή τους στην όλη διαδικασία.

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

Τίτλος: Τα μνημεία της Λάρισας μάς διηγούνται την ιστορία τους

Διδακτικά-αντικείμενα: Διαθεματικό. Ιστορία (Η τέχνη στην κλασική εποχή, Ελληνιστική τέχνη, Η ρωμαϊκή εξάπλωση, Η καλλιτεχνική ανάπτυξη στην Ύστερη Αρχαιότητα) Αρχαία Ελληνική Γλώσσα (Τρόποι – χώροι συγκέντρωσης των αρχαίων Ελλήνων σε αποσπάσματα από το κείμενο του Ξενοφώντα και του Θουκυδίδη)

Τάξη: Α΄ τάξη Γενικού Λυκείου Συκουρίου (Α1, Α2)

Σύνολο διδακτικών ωρών: οχτώ (8) ώρες

Αριθμός συμμετεχόντων μαθητών: 33

Υπεύθυνες καθηγήτριες: Αικατερίνη Κοθρά, Γεωργία Μπεϊνά

Σύντομη περιγραφή Οι μαθητές περιηγήθηκαν στα σημαντικότερα μνημεία της Λάρισας, όπου ξεναγήθηκαν από την αρχαιολόγο του Διαχρονικού Μουσείου, τράβηξαν βίντεο και φωτογραφίες. Στη συνέχεια, στο σχολείο ετοίμασαν ένα βίντεο με την περιήγηση αυτή, καθώς και 4 ζωγραφιές-σκίτσα με κάποια από τα μνημεία, δουλεύοντας σε ομάδες.

ΣΤΟΧΟΙ

I. Κύριος στόχος της διδασκαλίας:

Οι μαθητές/ τριες να γνωρίσουν βιωματικά την ιστορία τους,

να έρθουν σε επαφή με τα μνημεία της πόλης,

να αναπτύξουν το σεβασμό προς αυτά,

να συνειδητοποιήσουν την ευθύνη τους απέναντι στην πολιτιστική μας κληρονομιά.

II. Επιμέρους στόχοι της υιοθέτησης υλικού του Διαχρονικού Μουσείου:

Γνωστικοί στόχοι του διδασκόμενου κεφαλαίου (γνωριμία και πληροφορίες για το α΄ αρχαίο θέατρο Λάρισας και τα άλλα μνημεία της Λάρισας),

ενθάρρυνση μικρής κλίμακας έρευνας,

αξιοποίηση ποικίλων πηγών πληροφοριών,

ενίσχυση της συνεργασίας μαθητών,

ανάπτυξη της δημιουργικότητας,

παραγωγή προϊόντων μάθησης πλέον των γραπτών,

δημόσια παρουσίαση των προϊόντων μάθησης,

άσκηση στις ΤΠΕ,

εμπλουτισμός και αλλαγή παραδείγματος στη διδακτική μέθοδο.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

- I. Γνώσεις: οι μαθητές απέκτησαν χρήσιμες γνώσεις για μνημεία που συναντούν καθημερινά στην πόλη τους
- II. Κοινωνικές δεξιότητες: ανάπτυξη συνεργασίας-ομαδικού πνεύματος
- III. Πνευματικές ικανότητες: καλλιέργεια της φαντασίας, της παρατηρητικότητας και της δημιουργικότητας.

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ – ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

1ο ΣΤΑΔΙΟ: Εισαγωγή –προετοιμασία

1^η ώρα

Μέθοδος: διάλεξη/ακρόαση/ συζήτηση

Τρόπος εργασίας μαθητών: ολομέλεια

Βαθμός καθοδήγησης εκπαιδευτικού: υψηλός

Περιγραφή

Οι καθηγήτριες έκαναν (στο κάθε τμήμα) μια εισαγωγή στο πρόγραμμα, διερεύνησαν τις επιθυμίες των παιδιών και κατέληξαν -με διάλογο μαζί τους- στο θέμα (μνημεία της πόλης).

2^η ώρα

Μέθοδος: συζήτηση

Τρόπος εργασίας μαθητών: ολομέλεια και ατομικά

Βαθμός καθοδήγησης εκπαιδευτικού: μέτριος

Περιγραφή

Αποφασίστηκε οργανωμένη επίσκεψη στα μνημεία της Λάρισας με ξενάγηση από αρχαιολόγο του Διαχρονικού Μουσείου.

Καταλήξαμε στα τεχνήματα που θα παρουσιάσουν οι μαθητές, βρήκαμε τους μαθητές που θα χειριστούν κάμερες και θα κάνουν λήψεις κατά την επίσκεψη στα μνημεία και συζητήσαμε μαζί τους τεχνικές λεπτομέρειες.

2ο ΣΤΑΔΙΟ: Αναζήτηση πληροφοριών – παροχή πηγών

3^η, 4^η, 5^η ώρα

Μέθοδος: επίσκεψη, ξενάγηση, παρακολούθηση/ ακρόαση, διάλεξη

Τρόπος εργασίας μαθητών: ολομέλεια

Βαθμός καθοδήγησης εκπαιδευτικού: μικρός

Περιγραφή

Οι μαθητές επισκέφθηκαν διάφορα μνημεία της Λάρισας (αρχαίο θέατρο, Μπεζεστένι, Βασιλική Αγ. Αχιλλίου κ.ά. ευρήματα στην πλατεία Λαμπρούλη, Ιουστινιάνεια τείχη, Δεξαμενή) και ξεναγήθηκαν από την αρχαιολόγο του Διαχρονικού Μουσείου κ. Ματίνα Παπαναστασούλη.

Παράλληλα, κάποιοι μαθητές φωτογράφιζαν τα μνημεία και δύο από αυτούς έκαναν λήψη βίντεο.

3^ο ΣΤΑΔΙΟ: Εξέλιξη εργασιών – Ολοκλήρωση

6^η, 7^η, 8^η ώρα

Μέθοδος: έρευνα/ πρακτική εφαρμογή/ δοκιμή

Τρόπος εργασίας μαθητών: μικρές ομάδες

Βαθμός καθοδήγησης εκπαιδευτικού: μικρός (συμβουλευτικός)

Περιγραφή

Οι μαθητές μοιράστηκαν σε ομάδες.

Κάποιοι ανέλαβαν το μοντάζ και τη δημιουργία του βίντεο, καθώς και τη μουσική επένδυση της ταινίας.

Μια ομάδα μαθητών έκανε βιβλιογραφική έρευνα για τα μνημεία.

Άλλη ομάδα μαγνητοφώνησε τις πληροφορίες αυτές ενσωματώνοντάς τις στο βίντεο.

Το βίντεο είναι διαθέσιμο [εδώ](#).

Τρεις ομάδες ζωγράρισαν τρία μνημεία που τους έκαναν εντύπωση (Α' Αρχαίο θέατρο, Μπεζεστένι, Ρωμαϊκός δρόμος) και μια τέταρτη ομάδα δημιούργησε μια κατασκευή: την τρισδιάστατη αναπαράσταση της αναθηματικής στήλης του Ποσειδώνα.

Μια μαθήτρια συνέθεσε ένα ποίημα εμπνευσμένο από τη διαχρονικότητα του αρχαίου θεάτρου.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΡΓΟΥ

Θετικά στοιχεία:

Στους μαθητές άρεσε πολύ το πρόγραμμα. Συμμετείχαν με προθυμία στην ξενάγηση και στις εργασίες, είχαν φρέσκιες ιδέες και αυτενεργήσαν σε ό,τι αφορά τα τεχνήματα και το τελικό προϊόν της εργασίας τους.

Μας μετέδωσαν τον ενθουσιασμό τους και καλλιέργησαν τα ταλέντα τους, τα οποία με χαρά και έκπληξη ανακαλύψαμε κι εμείς οι εκπαιδευτικοί κατά τη διαδικασία της υλοποίησης του προγράμματος.

Αρνητικά στοιχεία: -

Προτάσεις βελτίωσης: -

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

Τίτλος: **Τέρατα**

Διδακτικό αντικείμενο: Καλλιτεχνικά

Τάξη: Α3 - 3ο Γυμνάσιο Λάρισας

Σύνολο διδακτικών ωρών: 4

Υπεύθυνη καθηγήτρια: Τσιόγκα Βιβή

Σύντομη περιγραφή: Με αφετηρία δύο κεραμικά σκεύη του διαχρονικού μουσείου (ρηχό κυκλικό κεραμικό σκεύος που αναπαριστά πολεμική σκηνή και αγγείο με μυθολογικό φτερωτό ον) και μετά από συλλογή πληροφοριών και συζήτηση, τα παιδιά ζωγράφισαν τα δικά τους "τέρατα".

ΣΤΟΧΟΙ

I. Κύριος στόχος της διδασκαλίας: να μελετηθεί σε βάθος η έννοια του τέρατος, έτσι όπως την αντιλαμβάνεται το κάθε παιδί. Να συγκροτηθούν ομάδες έρευνας που θα συλλέξουν πληροφορίες για τα τέρατα της αρχαίας ελληνικής και της παγκόσμιας μυθολογίας. Να περιγράψουν τα εξωτερικά χαρακτηριστικά τους, αλλά και τις ιδιαίτερες ικανότητες των τεράτων.

II. Επιμέρους στόχοι της υιοθέτησης υλικού του Διαχρονικού Μουσείου:

Μέσα απο συζήτηση, να απαντήσουν σε ερωτήσεις, όπως: είναι όλα τα τέρατα κακά; Τα τέρατα έχουν συναισθήματα; Ένα τέρας μπορεί να νιώθει μοναξιά, λόγω της διαφορετικότητάς του; Με ποιο τέρας θα ταυτίζατε τον εαυτό σας; Ποιά είναι τα τέρατα της σύγχρονης εποχής; Τι γνωρίζετε για τα σύγχρονα πειράματα και τα μεταλλαγμένα όντα των κόμικς; Τι άποψη έχετε για το τέρας με "φυσιολογική" εξωτερική μορφή, αλλά τερατώδη εσωτερικό κόσμο;

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

I. Γνώσεις: γνώσεις μυθολογικού περιεχομένου

II. Κοινωνικές δεξιότητες: ανταλλαγή απόψεων μέσα από συζήτηση για τις αρνητικές επιπτώσεις της τεχνολογίας και της κοινωνικής απομόνωσης-αποκλεισμού

III. Πνευματικές ικανότητες: ανάπτυξη ενσυναίσθησης, κοινωνικής ευαισθησίας, άσκηση αυτογνωσίας, ενδυνάμωση μέσω της ταύτισης με κάποιο super ήρωα, ανάπτυξη κριτικής σκέψης για το καλό και το κακό κ.ά.

Το ντροπαλό τέρας, που ήθελε να είναι ένα με το περιβάλλον

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ – ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

1ο ΣΤΑΔΙΟ: Εισαγωγή –προετοιμασία

1η ώρα

Μέθοδος: ανάγνωση, έρευνα, συζήτηση

Τρόπος εργασίας μαθητών: ολομέλεια

Βαθμός καθοδήγησης εκπαιδευτικού: καθοδηγητικός, συντονιστικός

Περιγραφή

Περιγραφή τεράτων από ελληνική μυθολογία και λαϊκή παράδοση, διήγηση-περιγραφή από τα παιδιά που αφορά ταινίες, comics, video-games.

Συζήτηση και ερωτήματα που προκύπτουν από τη φύση και το ρόλο των τεράτων, όπως: Είναι όλα τα τέρατα κακά; Τα τέρατα έχουν συναισθήματα; Ένα τέρας μπορεί να νιώθει μοναξιά λόγω της διαφορετικότητάς του; Με ποιο τέρας θα ταυτίζατε τον εαυτό σας; Ποια είναι τα τέρατα της σύγχρονης εποχής; Τι γνωρίζετε για τα σύγχρονα πειράματα και τα μεταλλαγμένα όντα των κόμικς; Τι άποψη έχετε για το τέρας με "φυσιολογική" εξωτερική μορφή, αλλά τερατώδη εσωτερικό κόσμο;

2ο ΣΤΑΔΙΟ: Εκτέλεση

1η ώρα

Μέθοδος: ζωγραφική

Τρόπος εργασίας μαθητών: ατομικά

Βαθμός καθοδήγησης εκπαιδευτικού: εμπυχωτικός, ενθουσιαστικός, προτρεπτικός στο να εκφραστούν με απόλυτη ελευθερία, υποβοηθητικός στο κομμάτι της τεχνικής εκτέλεσης.

Περιγραφή

Τα παιδιά δούλεψαν με ξυλομπογιές σε δύο διδακτικές ώρες. Δημιούργησαν πορτρέτα τεράτων.

3ο ΣΤΑΔΙΟ: Εξέλιξη εργασιών – Ολοκλήρωση

1η ώρα

Μέθοδος: παρουσίαση, συζήτηση

Τρόπος εργασίας μαθητών: ολομέλεια

Βαθμός καθοδήγησης εκπαιδευτικού: προτρεπτικός σε παρατήρηση

Περιγραφή

Στη διάρκεια αυτής της διδακτικής ώρας τα έργα των παιδιών εκτέθηκαν σε κοινή θέα και ακολούθησε συζήτηση, για το αν επιτεύχθηκε ο στόχος μας. Παρατήρησαν ομοιότητες μεταξύ κάποιων τεράτων που ζωγράρισαν, σχολίασαν το ένα την εργασία του άλλου, περιέγραψαν τι νιώθουν βλέποντας όλες τις εργασίες μαζί. Υπήρχε ενθουσιασμός σε όλη τη διαδικασία.

Περισσότερες ιστορίες με τέρατα [εδώ](#).

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΡΓΟΥ

Θετικά στοιχεία

Επέλεξα να εργαστώ με παιδιά της Α' γυμνασίου που, ενώ υστερούν στο καθαρά τεχνικό κομμάτι, έχουν αρκετά αναπτυγμένη φαντασία. Το θέμα των τεράτων είναι ένα πολύ αγαπημένο θέμα γι αυτά! Πιστεύω ότι μέσα από την έκφραση φανταστικών μορφών δίνεται η ευκαιρία στα παιδιά να "ξορκίσουν" φόβους τους. Επιπλέον, παρατήρησα ότι κάποια τέρατα έκρυβαν αυτοβιογραφικά στοιχεία της ψυχосύνθεσης του παιδιού (αντικοινωνικότητα, μοναξιά, θυμό).

Αρνητικά στοιχεία: κανένα

Προτάσεις βελτίωσης: πάντα η υλικοτεχνική υποδομή είναι ένα εμπόδιο, στο να εφαρμοστούν και άλλες εικαστικές τεχνικές μέθοδοι.

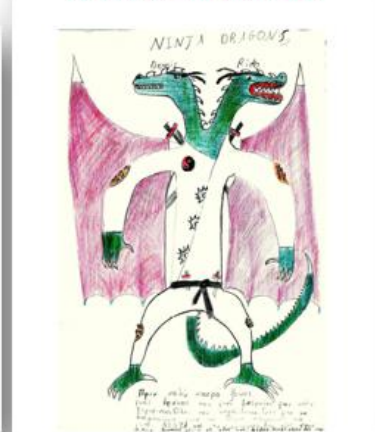
Η γάτα από τον τριχωτό πλανήτη
έρχεται να ελέγξει, αν αγαπάμε τις
γάτες, αλλιώς θα μας καταστρέψουν

Ο υπερκαταστροφέας των λαών

Ο δικέφαλος δράκος, που τον κορόιδευαν
όλοι, και γι αυτό έγινε νίντζα.

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

Τίτλος: «**Διαχρονικές ... ιστορίες**»

Διδακτικά αντικείμενα: Γλωσσικός Γραμματισμός, Κοινωνικός Γραμματισμός, Αισθητικός Γραμματισμός

Τάξη: Β' Επίπεδο Σχολείου Δεύτερης Ευκαιρίας

Σύνολο διδακτικών ωρών: (6) έξι

Αριθμός συμμετεχόντων μαθητών: (22) είκοσι δύο

Υπεύθυνος καθηγητής: Αναστάσιος Μάτος

Σύντομη περιγραφή: Οι εκπαιδευόμενοι επισκέφθηκαν το Διαχρονικό Μουσείο Λάρισας και ξεναγήθηκαν στα εκθέματά του που αφορούν στο θέμα της διατροφής, τα οποία και φωτογράφησαν. Κατόπιν κλήθηκαν να γράψουν ένα αφήγημα (με τον τρόπο της δημιουργικής γραφής) χρησιμοποιώντας τουλάχιστον τρία από τα φωτογραφημένα εκθέματα. Τις τελευταίες δύο ώρες διόρθωσαν / συμπλήρωσαν τα αφηγήματά τους και τα παρουσίασαν στην ολομέλεια της τάξης.

ΣΤΟΧΟΙ

I. Κύριος στόχος της διδασκαλίας:

Να γνωρίσουν οι εκπαιδευόμενοι τη διαδικασία επίσκεψης σε ένα Μουσείο (οργάνωση της επίσκεψης, έκδοση εισιτηρίων, εύρεση ξεναγού, εντοπισμός θέματος επίσκεψης, επιλογή εκθεμάτων σε σχέση με το θέμα της επίσκεψης, περιγραφή τους, συσχέτιση με την καθημερινότητα του επισκέπτη κλπ.)

II. Επιμέρους στόχοι της υιοθέτησης υλικού του Διαχρονικού Μουσείου:

Οι εκπαιδευόμενοι:

- να γνωρίσουν τις σημαντικότερα στάδια σχετικά με την εξέλιξη της διατροφής στη Θεσσαλία
- να είναι σε θέση να διακρίνουν τα εκθέματα ενός Μουσείου που σχετίζονται με μια θεματική περιοχή και να επικεντρώνουν σε αυτά
- να γράψουν μικρά αφηγήματα με την μέθοδο της δημιουργικής γραφής
- να συνεργαστούν κατά την διάρκεια της συγγραφής
- να γράψουν σε επεξεργαστή κειμένου

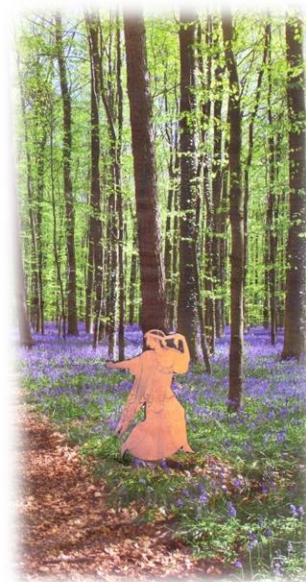

- να αντιληφθούν ότι ένα κείμενο πρέπει να υφίσταται διαδοχικά στάδια διόρθωσης / βελτίωσης
- να παρουσιάζουν την εργασία τους στην ολομέλεια και να δέχονται κριτική ή/και προτάσεις βελτίωσής της

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

- I. Γνώσεις: εξοικείωση με το θέμα της διατροφής στις διαδοχικές ιστορικές περιόδους
- II. Κοινωνικές δεξιότητες: συνεργασία
- III. Πνευματικές ικανότητες: δημιουργικότητα

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ – ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

1ο ΣΤΑΔΙΟ: Εισαγωγή –προετοιμασία

1^η ώρα

Μέθοδος: διάλεξη, συζήτηση, έρευνα, παρουσίαση

Τρόπος εργασίας εκπαιδευομένων: ολομέλεια και μικρές ομάδες

Βαθμός καθοδήγησης εκπαιδευτικού: αρκετός

Περιγραφή

Ο εκπαιδευτικός έκανε μια 20λεπτη διάλεξη για το θέμα της διατροφής διαχρονικά και στην συνέχεια χώρισε τους εκπαιδευόμενους σε μικρές ομάδες και τους ανέθεσε να μελετήσουν σχετικά κείμενα, φωτογραφίες μουσειακών εκθεμάτων αποσπάσματα λογοτεχνικών έργων κ.λπ.

2^η ώρα

Μέθοδος: παρουσίαση από τους εκπαιδευόμενους

Τρόπος εργασίας μαθητών: μικρές ομάδες / ολομέλεια

Βαθμός καθοδήγησης εκπαιδευτικού: μικρός (συντονιστής)

Περιγραφή

Οι εκπαιδευόμενοι παρουσίασαν στην ολομέλεια τα αποτελέσματα της εργασίας τους της προηγούμενης ώρας

2^ο ΣΤΑΔΙΟ: Αναζήτηση πληροφοριών – παροχή πηγών

3^η και 4^η ώρα

Μέθοδος: επίσκεψη, παρουσίαση, ξενάγηση

Τρόπος εργασίας εκπαιδευομένων: ολομέλεια

Βαθμός καθοδήγησης εκπαιδευτικού: ελάχιστος

Περιγραφή

Οι εκπαιδευόμενοι επισκέφθηκαν το Διαχρονικό Μουσείο Λάρισας και ξεναγήθηκαν από την αρχαιολόγο κ. Ασημίνα Τσιάκα με επίκεντρο το θέμα της διατροφής διαχρονικά. Τους δόθηκε η εντολή να επιλέξουν τα σχετικά εκθέματα και να τα φωτογραφίσουν.

3^ο ΣΤΑΔΙΟ: Εξέλιξη εργασιών – Ολοκλήρωση

5^η και 6^η ώρα

Μέθοδος: πρακτική εφαρμογή

Τρόπος εργασίας εκπαιδευομένων: κατά μόνες και σε μικρές ομάδες

Βαθμός καθοδήγησης εκπαιδευτικού: μικρός (συμβουλευτικός)

Περιγραφή

Πριν το μάθημα οι εκπαιδευόμενοι (με τη βοήθεια του εκπαιδευτικού Πληροφορικής) δημοσίευσαν τις φωτογραφίες που έβγαλαν στο Διαχρονικό Μουσείο στο ιστολόγιο του μαθήματος.

Κατά τη διάρκεια της 1^{ης} ώρας – στο εργαστήριο πληροφορικής και με τον επεξεργαστή κειμένου – οι εκπαιδευόμενοι είτε κατά μόνες, είτε σε μικρές ομάδες έγραψαν ένα αφήγημα ενσωματώνοντας μέσα σε αυτό τρία τουλάχιστον από τα φωτογραφημένα εκθέματα.

Κατά τη διάρκεια της 2^{ης} ώρας διάβασαν και διόρθωσαν βελτίωσαν τις εργασίες τους. Μετά το μάθημα – με τη βοήθεια του εκπαιδευτικού Πληροφορικής – ενώνοντας τις ιστορίες τους δημιούργησαν μια [συλλογή διηγημάτων σε ψηφιακή μορφή](#).

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΡΓΟΥ

Θετικά στοιχεία:

- δεδομένου ότι οι εκπαιδευόμενοι των Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας κατά ένα μεγάλο ποσοστό δεν έχουν ποτέ επισκεφθεί Μουσείο και δεν γνωρίζουν πώς να λειτουργήσουν μέσα σε αυτό, εξαιρετικά θετικό στοιχείο θεωρείται αυτή καθαυτή η επίσκεψη καθώς και η εξοικείωσή τους με τις σχετικές διαδικασίες
- η συμμετοχή σε δραστηριότητες δημιουργικής γραφής, η απελευθέρωση της φαντασίας και η απενοχοποίηση της γραφής (οι εκπαιδευόμενοι ένοιωσαν ότι και οι δικές τους ιστορίες είναι σημαντικές)

Αρνητικά στοιχεία: -

Προτάσεις βελτίωσης: -

